

Sygn. akt II Cz 510/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział II Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Leszczyńska

Sędziowie: SO Janusz Kasnowski

SO Aurelia Pietrzak (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2013 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z wniosku (...)Funduszu(...)we W.

przeciwko V. M.

o egzekucję świadczenia pieniężne

na skutek skargi dłużniczki na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy M. B. z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie Km 11762/12 w przedmiocie obciążenia dłużniczki kosztami postępowania

na skutek zażalenia dłużniczki na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 15 maja 2013 roku, sygn. akt XII Co 3530/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

sygn. akt II Cz 510/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 maja 2013 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie egzekucyjnej z wniosku (...) Funduszu (...)we W. z udziałem dłużniczki V. M. oddalił skargę dłużniczki na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy M. B. z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie KM 11762/12 w przedmiocie obciążenia dłużniczki kosztami postępowania egzekucyjnego.

W uzasadnieniu Sąd podał, iż dłużniczka w treści swojej skargi wskazała, że nakaz zapłaty Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 13 września 2012 r., sygn. akt: VI Nc 1463827/12, na podstawie którego było prowadzone postępowanie egzekucyjne, nie został jej prawidłowo doręczony z uwagi na zmianę adresu zamieszkania i zameldowania jeszcze przed wszczęciem postępowania upominawczego. Powód konsekwentnie wskazywał w postępowaniu jej nieaktualny adres. Wobec tego jej sprzeciw od powyższego nakazu doprowadził do stwierdzenia utraty jego mocy obowiązującej. Tym samym wszczęcie postępowania egzekucyjnego, w jej ocenie, było niecelowe, a wierzyciel powinien ponieść koszty powstałe na skutek prowadzenia egzekucji, podczas gdy obciążono nimi dłużniczkę zaskarżonym postanowieniem. Ponadto dłużniczka zakwestionowała procedurę doręczania pism komorniczych.

Komornik ustosunkowując się do treści skargi, nie przychylił się do stanowiska dłużniczki wskazując, iż postępowanie egzekucyjne prowadzone było zgodnie z wnioskiem wierzyciela i na podstawie prawidłowego pod względem formalnym tytułu wykonawczego. Zatem wszczęcie egzekucji nie było niecelowe.

Rozpoczynając rozważania w sprawie Sąd Rejonowy podał, że postępowanie egzekucyjne w sprawie KM 11762/12 zostało wszczęte na wniosek wierzyciela złożony w dniu 19 grudnia 2012 r. Podstawę egzekucji stanowił tytuł wykonawczy w postaci powyższego nakazu zapłaty opatrzonego w klauzulę wykonalności. Postanowieniem z dnia 28 marca 2013 r. komornik, na wniosek wierzyciela, umorzył postępowanie egzekucyjne, a ponadto ustalił koszty postępowania w kwocie 429,92 zł, wskazując iż do zapłaty przez dłużnika na rzecz komornika pozostaje kwota 297,47 zł tytułem opłaty stosunkowej ustalonej na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Sąd podkreślił, że przedmiotowy nakaz zapłaty utracił moc w całości, zaś sprawa została przekazana do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy. Zatem, w ocenie Sądu, w sprawie wyjaśnienia wymaga kwestia, czy wobec następczej utraty mocy przez nakaz zapłaty, stanowiący podstawę egzekucji, można mówić o jej niecelowości w rozumieniu art. 49 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

W oparciu o treść powyższego przepisu i art. 770 kpc Sąd Rejonowy wskazał, iż niecelowość egzekucji wystąpi wówczas, gdy dłużnik nie dał powodu do wszczęcia przeciwko niemu egzekucji ze względu na dobrowolną realizację obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym. O niecelowości przeprowadzenia egzekucji można mówić także wtedy, gdy wystąpi brak podstaw do złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji, z uwagi na to wierzyciel wykorzystał tytuł wykonawczy już wcześniej zrealizowany, tytuł egzekucyjny w wyniku rozstrzygnięcia sprawy z powództwa opozycyjnego pozbawiony został wykonalności, albo jeżeli wierzyciel wszczął egzekucję z majątku dłużnika, chociaż posiadał zastaw zabezpieczający pełne zaspokojenie roszczenia, chyba że egzekucja była skierowana do przedmiotu zastawu. O celowości wszczęcia egzekucji – co do zasady – decydują więc okoliczności istniejące w dacie złożenia wniosku egzekucyjnego. Tymczasem, w rozpatrywanym przypadku, w tej dacie komornik dysponował poprawnym tytułem egzekucyjnym stanowiącym podstawę egzekucji. Dopiero utrata mocy nakazu zapłaty w toku postępowania egzekucyjnego uczyniła niedopuszczalnym jego kontynuowanie.

Wobec tego Sąd skonstatował, iż komornik prawidłowo na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy obciążył dłużnikami kosztami egzekucyjnymi, w tym opłatą stosunkową w wysokości 297,47 zł. W tym zakresie wsparł się stanowiskiem zaprezentowanym w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2013 r. III CZP 109/12, zgodnie z którym powyższy przepis ma zastosowanie także w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela w sytuacji, gdy będący podstawą egzekucji nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym utracił moc po wszczęciu egzekucji.

Tym samym komornik prawidłowo ustalił opłatę stosunkową w wysokości minimalnej w myśl art. 49 ust. 1 ustawy. Wysokość również została prawidłowo określona przez komornika w zaskarżonym postanowieniu stosownie do art. 39 ustawy.

Odnosnie zarzutu nieprawidłowego doręczenia odpisu postanowienia, Sąd Rejonowy zaznaczył, że nie miał możliwości zweryfikowania tej okoliczności, albowiem w nadesłanych aktach komorniczych nie było dołączonego dowodu doręczenia postanowienia o umorzeniu postępowania. Jednakże okoliczność ta nie ma wpływu na treść orzeczenia.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 767 kpc oddalił skargę jako bezzasadną.

Zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Rejonowego wniosła dłużniczka zarzucając temu rozstrzygnięciu:

- zaniechanie wykonania przez Sąd Rejonowy funkcji kontrolnej, polegające na nieodniesieniu się do zarzutu dłużniczki odnośnie posługiwania się przez wierzyciela jej nieaktualnym adresem, co przesądza o niecelowym wszczęciu postępowania egzekucyjnego,

- naruszenie art. 328 § 2 kpc w zw. z art. 361 kpc i art. 13 § 2 kpc poprzez zaniechanie wskazania dlaczego ustalony stan faktyczny nie mieści się w hipotezie art. 49 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji,
- naruszenie art. 49 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji przez błędną jego wykładnię, a także przez jego niezastosowanie.

Z powołaniem na powyższe dłużniczka wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia w całości poprzez obciążenie wierzyciela kosztami postępowania egzekucyjnego KM 11762/12 oraz o zasądzenie od wierzyciela na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Wierzyciel nie zajął stanowiska w przedmiocie zażalenia dłużniczki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego zaprezentowane w zaskarżonym postanowieniu. Stwierdzić należy, że dla oceny niniejszej sprawy kluczowy był fakt umorzenia przedmiotowej egzekucji na wniosek wierzyciela oraz treść art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jednolity – Dz. U. 2011 r. Nr 231, poz. 1376 ze zm. dalej: „ukse”), nie zaś kwestia znaczenia pojęcia „niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego” zawartego w art. 49 ust. 4 ukse, który nie miał w niniejszej sprawie zastosowania.

Zgodnie z art. 49 ust. 2 ukse w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 kpc komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. W razie złożenia wniosku o umorzenie postępowania przez wierzyciela, wskazany przepis traktuje tak samo dłużnika, który po wszczęciu egzekucji zaspokoił wierzyciela, jak i dłużnika, w stosunku do którego wydany tytuł egzekucyjny okazał się wadliwy. Powyższa regulacja bowiem nie pozwala komornikowi na dokonanie rozróżnienia pomiędzy konkretnymi stanami faktycznymi, tylko nakazuje pobranie w każdy wypadek opłaty od dłużnika.

Wobec tego, skoro postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego nastąpiło na wniosek wierzyciela /k.30 akt KM 11762/12/, Sąd Rejonowy słusznie oddalił skargę dłużniczki dotyczącą obciążenia jej przez komornika opłatą egzekucyjną ustaloną na mocy omawianego przepisu.

Odnosząc się do zarzutów skarżącej, wskazać należy, iż nawet gdyby były podstawy do przyjęcia innego rozumienia art. 49 ust. 2 ukse, bardziej elastycznego względem art. 49 ust. 4 ukse, to i tak jej skarga nie mogłaby zostać uwzględniona. Sąd Okręgowy podziela stanowisko wyrażone przez Sąd pierwszej instancji dotyczące braku podstaw do stwierdzenia, że w chwili złożenia wniosku egzekucyjnego, popartego prawidłowym pod względem formalnym tytułem wykonawczym, istniały okoliczności przesądzające o niecelowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego w myśl art. 49 ust. 4 ukse. Sąd Rejonowy wyjaśnił dlaczego ustalony w sprawie stan faktyczny nie jest objęty zakresem powyższego przepisu, a nadto, za pomocą przykładów, wskazał w jakich okolicznościach można mówić o niecelowości postępowania egzekucyjnego. Zauważyć należy, że we wszystkich wypadkach podanych przez Sąd pierwszej instancji, pozwalających na uznanie niecelowości egzekucji, stan wiedzy wierzyciela jest okolicznością decydującą.

Uzupełniając powyższe stanowisko Sąd Okręgowy zwraca uwagę, iż w doktrynie, jak również w orzecznictwie przyjmuje się, że art. 49 ust. 4 ukse ma charakter wyjątkowy i należy go interpretować zwięźajaco (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17.12.2010 r., III CZP 93/10, LEX nr 646746). Natomiast pogląd skarżącej zaprezentowany w zażaleniu sprzeciwia się takiej wykładni omawianego przepisu. Sama utrata mocy obowiązującej przez nakaz zapłaty w toku prowadzonej już egzekucji z przyczyn podanych przez skarżącą nie jest okolicznością automatycznie przesądzającą o tym, że postępowanie egzekucyjne została wszczęta niecelowo. Skarżąca winna wykazać, że wierzyciel w chwili wszczęcia egzekucji wiedział, iż dysponuje jej nieaktualnym adresem, na podstawie którego uzyskał tytuł

egzekucyjny, czego konsekwencją było jego uchylenie już w toku postępowania egzekucyjnego. Okoliczność ta powinna zostać udowodniona przez skarżącą, co jednak nie nastąpiło.

Niezależnie od powyższego należy stwierdzić, iż na skutek zaistnienia w sprawie przesłanek zawartych w art. 49 ust. 2 ukse, powyższe rozważania zostały poczynione jedynie ubocznie, albowiem przepis ten ma zastosowanie w sprawie. Niebudząca wątpliwości treść art. 49 ust. 2 ukse wyklucza możliwość uwzględnienia art. 49 ust. 4 ukse.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc oddalił zażalenie.